

А. А. Моголівець

Аспірант кафедри економіки будівництва, ORCID: 0000-0002-8138-2041

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ МЕХАНІЗМУ АНТИЦИКЛІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БУДІВНИЦТВА

Анотація. Уточнено економічну сутність понять "економічний цикл", "індикатори зміни фаз економічного циклу", "антициклічне управління", "механізм управління фінансовою стійкістю будівництва в умовах економічної циклічності". На основі аналізу літературних джерел встановлено, що економічний цикл - це періодичне коливання ділової активності, який має піки та спади, а антициклічне управління - процес планування, організації, приведення в дію та контролю діяльності будівельного підприємства з метою пом'якшення негативної дії циклічності під час спаду, та виявлення потенційних можливостей під час підйому економіки. Даний підхід є теоретичною основою для побудови механізму управління фінансовою стійкістю будівництва в умовах економічної циклічності як сукупності засобів і методів, які використовуються в процесі антициклічного управління та спрямовані на створення умов підвищення фінансової стійкості в умовах коливань ділової активності.

Ключові слова: будівництво, економічний цикл, індикатори, ділова активність, фінансова стійкість.

Постановка проблеми. Сьогодні для будівництва надзвичайно актуальною є потреба пошуку шляхів зменшення негативного впливу економічних циклів на фінансову стійкість, розробки ефективних методів прогнозування зміни фаз економічного циклу, упереджувальних заходів зі зменшення негативного впливу коливань ділової активності, а також використання можливих резервів розвитку у разі позитивного впливу циклічності.

З огляду на нестійку економічну ситуацію в будівельній галузі, сьогодні існує потреба в розробці механізму управління фінансовою стійкістю будівництва в умовах економічної циклічності, під яким будемо розуміти сукупність засобів і методів, які використовуються в процесі антициклічного управління та спрямовані на створення умов підвищення фінансової стійкості в умовах коливань ділової активності. У рамках механізму потрібен інструментарій, призначений для моніторингу циклічних коливань на макро-, мезо- та мікро рівнях, прогнозування розвитку будівництва з урахуванням циклічності, розробки заходів антициклічного управління, призначених для згладжування негативних чинників циклічності і посилення позитивних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Передумовою розробки механізму управління фінансовою стійкістю будівництва в умовах економічної циклічності є теоретико-методичні засади, практичні рекомендації з дослідження економічних циклів на основі праць М.М. Авсентьєва, А.І. Амоша, А. Бернс, В.С. Дараян, Ю.П. Івахненко, Н.Д. Кондратьєва, С. Кузнец, Г.М. Куманіна, Л.А. Мендельсон, С.М. Меншикова, В. Митчелл А.М. Румянцева, Ю.В. Яковець та інших. Питаннями прогнозування економічних циклів, їх впливу на розвиток будівельної галузі займаються зарубіжні і вітчизняні вчені, серед яких можна назвати І.В. Антоновою, О.Ю. Беленкову, А.М. Єрину, О.Ю.Коваленко, С.А. Кошечкіна, А.Л. Скрипника та ін.

Оптимальне поєднання широко відомих та новітніх методів оцінювання фінансової стійкості будівництва дозволяє здійснювати вибір фінансової

стратегії з урахуванням майбутніх тенденцій розвитку економіки країни. Проте наразі відсутні дієві науково-практичні розробки, які б дозволяли здійснювати прогнозування розвитку будівництва та забезпечення його фінансової стійкості на тлі циклічних змін економічного середовища. Крім того, і досі чітко не сформовано систему індикаторів, які можуть сигналізувати про зміну фази економічного циклу із подальшим загостренням загроз фінансовій безпеці.

Оскільки низка проблем, пов'язаних з оцінкою та управлінням фінансовою стійкістю будівництва в умовах циклічного розвитку економіки, не знайшли належного відображення у науковій літературі, потреба у їх вирішенні обумовила важливість створення механізму управління фінансовою стійкістю будівництва в умовах економічної циклічності, чим підтверджується актуальність даної роботи.

Метою статті є розробка теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій щодо формування економічного механізму управління фінансовою стійкістю будівництва, який включає теоретичні, науково-методичні і практичні методи, способи, важелі управління в умовах дії економічних циклів.

Для досягнення поставленої мети поставлено та вирішено наступні завдання:

- уточнено економічну сутність понять "економічний цикл", "індикатори зміни фаз економічного циклу", "механізм антициклічного управління", "механізм управління фінансовою стійкістю будівництва в умовах економічної циклічності";

- досліджено існуючий інструментарій прогнозування економічної циклічності, визначено доцільність його використання для будівництва;

- виявлено циклічність розвитку будівельної галузі України, комплексно оцінено дію економічних циклів на його фінансову стійкість;

- проаналізовано сучасний стан, тенденції розвитку будівництва, визначено основні проблеми, потреби та особливості їх антициклічного управління;

- удосконалено методичні засади створення механізму управління фінансовою стійкістю будівництва в умовах економічної циклічності через визначен-

ня, систематизацію та обґрунтування можливих підходів, етапів оцінки, її критеріїв та індикаторів, що враховують специфіку будівельної діяльності;

– розкрити сутність, структуру, функції та основні властивості сучасного механізму антициклічного управління діяльністю будівництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічний цикл — це періодичне коливання ділової активності, який має піки та спади. Більшість досліджень відомих наукових шкіл і окремих вчених зосереджено на виявленні закономірностей розвитку економічного циклу, аналізу його окремих фаз (найчастіше - спаду або депресії), пошуку причин їх виникнення, складу і глибини тощо. Хоча підходи до дослідження циклічності економічних систем, запропоновані представниками різних шкіл і напрямків, досить складно об'єднати в єдину теорію, усі вони зазначають важливість виявлення індикаторів, які можуть сигналізувати про майбутню зміну ділової активності, тобто індикаторів зміни фаз економічного циклу.

Сучасні науковці приділяють значну увагу теоріям економічного циклу як на рівні держави, так і галузі, але питанням антициклічного управління будівництвом з урахуванням специфіки діяльності лишається поза належною увагою, принаймні в Україні.

Дослідження базується на наступній гіпотезі: коливання ділової активності в країні, галузі або окремих секторах економіки мають вплив на фінансову стійкість будівництва.

Запропоновано методичний підхід до побудови механізму управління фінансовою стійкістю будівництва (МУФС) в умовах економічної циклічності, у відповідності з яким при формуванні механізму виділяють вхідні потоки (передумови, ресурси), вихідні потоки (бажаний результат) та безпосередньо механізм як систему елементів, що перетворює вхідні потоки у вихідні.

Таким чином, вхідними потоками щодо МУФС є чинники макро- мезо- і мікросередовища, вихідними — результати антициклічного управління (прибуток, обсяг реалізації продукції, рентабельність тощо), а в якості інтегрального результуючого показника виступатиме забезпечення цільового рівня фінансової стійкості.

Дія методів і важелів МУСФ повинна спрямовуватись на максимізацію кінцевих фінансових результатів при мінімумі витрат, а обґрунтування окремих структурних ланок, їх взаємозв'язку, інструментарію задіяння та активізації має враховувати макро-, мезотенденції розвитку економіки. МУСФ розглядається в якості засобу реалізації стратегії стабілізації фінансового стану, яка містить у собі розробку поведінки регулюючих органів (державних, місцевих, саморегулювальних організацій тощо) у сфері формування, розподілу та використання фінансових ресурсів, припускає не тільки врахування, рефлексивне відстеження впливу факторів зовнішнього середовища й моніторингу тенденцій, але й формування програми дій. У межах стратегії стабілізації фінансового стану будівництва нами запропонована поетапна реалізація відповідних заходів, а саме: розширення ринку, підвищення якості будівництва, моніторинг потреб у доступному житлі для населення, забезпечення протидії спаду обсягів робіт та руйнуванню ресурсного

потенціалу, досягнення позитивних фінансових результатів функціонування, формування єдиного правового поля діяльності підприємств будівництва, урахування міжнародних норм до будівництва та виробництва будівельних матеріалів, фінансування інновацій та запровадження ресурсозберігаючих та енергозберігаючих технологій, підтримка "зеленого будівництва", впровадження необхідних заходів захисту і підтримки діяльності українських будівельних підприємств на зовнішніх ринках при введенні на міжнародному рівні окремих держав нових, більш жорстких економічних, технічних та інших вимог щодо будівельної діяльності та виробництва будівельних матеріалів, посилення антимонопольного регулювання, узгодження інтересів і об'єднання зусиль держави і бізнесу в розвитку корпоративної соціальної відповідальності, стимулювання використання різних джерел формування фінансових ресурсів будівництва, стимулювання інвестиційної активності, досягнення будівельними корпораціями такого рівня фінансової стійкості, що зумовлює поступове економічне зростання і розширене відтворення на власній фінансовій основі, об'єднанню інтелектуального, фінансового і виробничого капіталу поява умов для поглибленого дослідження конкурентів і підвищення конкурентоспроможності, оптимізація управління ризиками фінансової стійкості, формування відповідного ділового середовища

Функціонування самого механізму пропонується забезпечувати сукупністю певних процедур. Первинним імпульсом є зміна значень індикаторів, які характеризують фазу економічного циклу. На основі цих змін здійснюється оцінка передумов формування антициклічної стратегії. Тобто першою процедурою є визначення значень індикаторів зміни фази економічного циклу.

Другою процедурою в межах зазначеного механізму є визначення поточного значення цільового оцінючого показника, за якими буде здійснюватись оцінка результативності антициклічних заходів — фінансової стійкості. Мета та сукупність заходів з антициклічного управління визначається фінансовим станом будівельного підприємства у поточний момент часу: кризовим, передкризовим або стабільним.

Третя процедура — формування цільового орієнтуру забезпечення фінансової стійкості будівництва. В залежності від попереднього фінансового це може бути або вихід з кризи, або запобігання кризі, або підвищення фінансової стійкості. Четверта — сукупність заходів з планування, організації, контролю діяльності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведені дослідження забезпечили одержання наступних результатів та висновків:

1. Аналіз наукового доробку щодо забезпечення фінансової стійкості будівництва свідчить, що наразі в науковій літературі недостатньо обґрунтовано механізми планування, контролю та оцінювання діяльності будівництва в умовах коливань ділової активності. Виявлено, що одним з факторів, який впливає на фінансову стійкість галузі, є періодичні коливання ділової активності (економічні цикли).

2. Встановлено, що одним з головних завдань з прогнозування зміни фаз економічних циклів є виявлення індикаторів, які можуть сигналізувати про

майбутню зміну ділової активності, тобто індикаторів зміни фаз економічного циклу. Визначено основні контури та базові принципи побудови механізму управління фінансовою стійкістю будівництва в умовах економічної циклічності, що, в свою чергу, визначило методичний базис та хід подальших досліджень. Здійснено огляд та порівняння методів оцінки економічних циклів або їх окремих фаз, виявлено, що не існує єдиного методу, використання якого буде найбільш доцільним для використання підприємствами будівельної галузі.

3. Прогнозування можливих коливань ділової активності запропоновано здійснювати з використанням методу розрахунку трендових індикаторів – середніх ковзних, застосування якого зменшує трудомісткість та складність процесу прогнозування.

4. Доведено практичну доцільність розробленого механізму управління фінансовою стійкістю будівництва в умовах економічної циклічності шляхом впровадження отриманих результатів у практику будівництвам Києва, створено інформаційну базу та відповідний програмний продукт.

5. Отримані результати дозволяють сформулювати напрямки подальшої дослідницької роботи. До них відноситься розробка окремих складових механізму управління фінансовою стійкістю будівництва, наприклад системи управління фінансовими потоками за окремими будівельними проектами, з урахуванням індикаторів змін фази економічного циклу, інтегрованої схеми управління ризиками втрати фінансової стійкості тощо, а також розробку відповідного програмного забезпечення.

Література

1. Економічний словник. Завадський Й.С., Осовська Т.В., Юшкевич О.О. К.: Кондор. 2006. 356с.
2. Борисов А.Б. Великий економічний словник / А.Б. Борисов. М.: Книжковий світ. 2010. 716 с.
3. Термінологічний словник. URL: <http://uchebnik-online.com/123/1046.html>
4. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. - Київ : Знання. 2007. 1072 с.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Укл. і голов. ред. В.Т. Бусел. К.: Ірпінь : ВТФ "Перун". 2003. 1440 с
6. Гойко А.Ф., Покровський Р.Л. Стан та основні тенденції інвестиційної і будівельної діяльності в Україні. Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. Вип. 16. К.: КНУБА. 2006.
7. Климчук М. М. Ітераційно-інституційна модель забезпечення розвитку підприємств будівельної галузі. Будівельне виробництво Вип.57. С.67-70.
8. Беленкова О.Ю. Вплив інвестиційної активності на обсяги будівельних робіт в Україні Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин.: зб. наукових праць. вип.30. 2013. С.17-26.
9. Стеценко С.П. Вплив сезонних коливань на вартісні параметри будівельного виробництва [Текст] / С.П. Стеценко, О.В. Литвищенко // Управління розвитком складних систем. - 2017. - № 32. - С. 179 - 185.
10. Вахович І.В., Молодід О.О. Теоретико-методологічна база розробки стратегії будівельного підприємства з метою забезпечення економічної безпеки Вісник ХНУБА, 2013. вип.73.
11. Беленкова О.Ю. Вплив економічної кризи на фінансовий стан підприємств виду діяльності "будівництво" Будівельне виробництво. Міжвідомчий науково-технічний збірник 2010. Вип. 52. С.16 - 20.
12. Сорокіна Л. В. Діагностика й регулювання стрибків економічного розвитку підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2007. № 2. С. 93 - 100.
13. Нищев С.К. Выживание предприятия строительной отрасли в ситуации деструкции рынка 2009 года - практические рекомендации. URL: <http://www.gdeetotdom.ru/analytics/building/1813396/>.
14. Гойко А.Ф., Сорокіна Л.В., Скакун В.А. Оптимізація управління бізнес-процесами будівельних підприємств в умовах економічної кризи Актуальні проблеми економіки. 2009. №8. С.58-66.
15. Ягельська К.Ю. Управління часом та економічними циклами в складі моделі випереджаючого національного економічного розвитку. Науковий вісник Херсонського державного університету. Вип. 5. Ч. 1. 2014. С.286-289.
16. Швецова Н. Є. Трансформація інвестиційного потенціалу глобальної економіки в умовах циклічного розвитку. Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця. 2017. 19с.
17. Брижань І.А. Циклічний розвиток економіки та особливості розвитку промислового виробництва. Науковий вісник УжНУ. 2013. С.36-39
18. Смірнова К.В., Богдан Н.І. Економічний цикл та його сутність. URL: <file:///C:/Users/fafe/Downloads/2241-4519-1-SM.pdf> С.199-203
19. Скрипник А.Л., Ткаченко Ю.О. Антициклічне управління будівельними підприємствами України як форма їх захисту від негативних наслідків економічної циклічності. Проблеми системного підходу в економіці. 2010. № 2.
20. Беленкова О.Ю. Вплив сезонних коливань на оборотні активи будівельного підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2015. №19. С.48 - 53.
21. Волков В.П., Горошкова Л.А. Малі економічні цикли: теорія та вітчизняна практика. Науковий вісник УжНУ. 2014. С.270-275.
22. Рижаківа Г.М. Економетричне моделювання процесу формування обсягів реалізації продукції малих підприємств у будівництві. Будівельне виробництво. 2010. № 52. С. 49-54.
23. Титок В.В. Формування моделі житлового будівництва в місті. Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин, Вип.30. К.: КНУБА, 2013. 90-99с.
24. Juglar C. Des Crises commerciales et leur retour périodique en France, en Angleterre et aux États-Unis, - Paris, 1862
25. Korotayev, Andrey V., & Tsirel, Sergey V. A Spectral Analysis of World GDP Dynamics: Kondratieff Waves, Kuznets Swings, Juglar and Kitchin Cycles in Global Economic Development, and the 2008-2009 Economic Crisis. Structure and Dynamics. 2010. Vol.4. #1. P.3-57.

26. Akaev, A., & Korotayev, A. V. (2017). *Global economic dynamics of the forthcoming years: a forecast. Structure and Dynamics*, 10(1). Retrieved from <https://escholarship.org/uc/item/6r84f1b7>
27. Hirooka M. *Innovation Dynamism and Economic Growth. A Nonlinear Perspective*. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2006. URL: <http://www.e-elgar.com/shop/innovation-dynamism-and-economic-growth>
28. Sornette D. *Why stock markets crash: critical events in complex financial systems*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2004. URL: <http://press.princeton.edu/titles/7341.html>
29. Державна служба статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua

References

1. Zavad?k?, J.S., Osov?ka, T.V., Ju?kevych, O.O. (2006). *Ekonomi?n? slovnyk*. K.: Kondor, 356.
2. Borysov, A.B. (2010). *Big economical vocabulary*. M.: Kny?kov? svit, 716.
3. Terminolohi?n? slovnyk [/http://uchebnik-online.com/123/1046.html](http://uchebnik-online.com/123/1046.html)
4. Zahorodnij, A.H., Vozniuk, H.L. (2007). *Finance-economical vocabulary*. K?iv: Znannia, 1
5. Busel, V.T. (2003). *Big vocabulary of modern Ukrainian language*. K.; Irpi?: VTF "Perun", 1440.
6. Hojko, A.F. and Pokrov's'kyj, R.L. (2006), "Stan ta osnovni tendentsii investytsijnoi i budivel'noi diial'nosti v Ukraini", *Shliakhy pidvyschennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*, vol. 1
7. Klymchuk, M. M. (2014), "Iteratsijno-instytutysijna model' zabezpechennia rozvytku pidpryjemstv budivel'noi haluzi", *Budivel'ne vyrobnytstvo*, vol. 56, pp. 67-70.
8. Bieliukova, O. (2013), "Vplyv investytsijnoi aktyvnosti na obsiah budivel'nykh robot v Ukraini", *Shliakhy pidvyschennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*, vol. 30, pp. 17-26.
9. Stetsenko, S. and Lytvynenko, Oleksandr. (2017), "Influence of seasonal fluctuations on cost parameters of construction production", *Management of Development of Complex Systems*, vol. 32, pp. 179 - 185.
10. Vakhovych, I.V. and Molodid, O.O. (2013), "Teoretyko-metodolohichna baza rozrobky stratehii budivel'noho pidpryjemstva z metoiu zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky", *Visnyk KhNUBA*, vol.73, pp.17.
11. Bieliukova, O.Yu. (2010), "Vplyv ekonomichnoi kryzy na finansovij stan pidpryjemstv vydu diial'nosti "budivnytstvo", *Budivel'ne vyrobnytstvo*, vol.52, pp. 16 - 20.
12. Sorokina, L. V. (2007), "Diahnostyka j rehuliuвання strybkiv ekonomichnoho rozvytku pidpryjemstva", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 2, pp. 93 - 100.
13. Nyshev, S.K. (2010), " Vyzhyvanye predpryatiya stroytel'noj otrasly v sytuatsiyi destruktivnoho rynku 2009 hoda - prakticheskiye rekomendatsiyi". URL: <http://www.gdeetotdom.ru/ analytics/building/1813396/>.
14. Hojko, A.F., Sorokina, L.V. and Skakun V.A. (2009), "Optimizatsiia upravlinnia biznes-protsesamy budivel'nykh pidpryjemstv v umovakh ekonomichnoi kryzy", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol.8, pp. 58-66.
15. Yahel's'ka, K.Yu. (2014), "Upravlinnia chasom ta ekonomichnymy tsyklamy v skladi modeli vyperedzhaiuchoho natsional'noho ekonomichnoho rozvytku", *Naukovyj visnyk Kherson's'koho derzhavnogo universytetu*, vol. 5, pp.286-289.
16. Shvetsova, N. Ye. (2017), *Transformatsiia investytsijnogo potentsialu hlobal'noi ekonomiky v umovakh tsyklichnoho rozvytku*. Donets'kij natsional'nyj universytet imeni Vasylia Stusa. Vinnytsia, 19 p.
17. Bryzhan', I.A. (2013), "Tsyklichnyj rozvytok ekonomiky ta osoblyvosti rozvytku promyslovoho vyrobnytstva", *Naukovyj visnyk UzhNU*, pp.36-39.
18. Smirnova, K.V., Bohdan, N.I. (2015). *Ekonomi?n? cykl ta joho sutnis? Elektron. Resurs*. file:///C:/Users/fafe/Downloads/2241-4519-1-SM.pdf S.199-203
19. Skrypnyk, A.L., Tkachenko, Y.O. (2010). *Countercyclical management of construction enterprises in Ukraine as a form of protection against the negative effects of cyclical economic*. *Problems of system approach in economy*, 2. Access: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/pspe/2010_2/index.html
20. Bieliukova, O. (2015), "The impact of seasonal fluctuations in current assets construction company", *Investment: Practice and Experience*, 19, 48 - 53.
21. Volkov V.P. and Horoshkova L.A. (2014), "Mali ekonomichni tsykly: teoriia ta vitchyzniana praktyka", *Naukovyj visnyk UzhNU*, pp.270-275.
22. Ryzhakova, H. M. (2010), "Ekonometrychne modeliuвання protsesu formuvannia obsiahiv realizatsii produktsii malykh pidpryjemstv u budivnytstvi", *Budivel'ne vyrobnytstvo*, vol.52, pp. 49-54.
23. Tytok, V.V. (2013), "Formuvannia modeli zhytlovoho budivnytstva v misti", *Shliakhy pidvyschennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*, vol.30, pp. 90-99.
24. Juglar, C. (1862). *Des Crises Commerciales et de leur retour p?riodique en France, an Angleterre et aux Etats-Unis*. Paris: Guillaumin, 361.
25. Korotayev, Andrey V., & Tsirel, Sergey V. *A Spectral Analysis of World GDP Dynamics: Kondratieff Waves, Kuznets Swings, Juglar and Kitchin Cycles in Global Economic Development, and the 2008-2009 Economic Crisis. Structure and Dynamics*. 2010. Vol.4. #1. P.3-57.
26. Akaev, A., & Korotayev, A. V. (2017). *Global economic dynamics of the forthcoming years: a forecast. Structure and Dynamics*, 10(1). Retrieved from <https://escholarship.org/uc/item/6r84f1b7>
27. Hirooka, M. (2006), *Innovation Dynamism and Economic Growth. A Nonlinear Perspective*. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2006. URL: <http://www.e-elgar.com/shop/innovation-dynamism-and-economic-growth>
28. Sornette, D. (2004), *Why stock markets crash: critical events in complex financial systems*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2004. URL: <http://press.princeton.edu/titles/7341.html>
29. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy URL: www.ukrstat.gov.ua

А. А. Моголивец

Аспирант кафедры экономики строительства, ORCID: 0000-0002-8138-2041
Киевский национальный университет строительства и архитектуры, Киев

ПРЕДПОСЫЛКИ СОЗДАНИЯ МЕХАНИЗМА АНТИЦИКЛИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ СТРОИТЕЛЬСТВА

Аннотация. Уточнение экономической сущности понятий "экономический цикл", "индикаторы изменения фаз экономического цикла", "антициклическое управление", "механизм управления финансовой устойчивостью строительства в условиях экономической цикличности". На основе анализа литературных источников установлено, что экономический цикл — это периодическое колебание деловой активности, который имеет пики и спады, а антициклическое управления — процесс планирования, организации, приведение в действие и контроля деятельности строительного предприятия с целью смягчения негативного воздействия цикличности во время спада, и выявление потенциальных возможностей во время подъема экономики. Данный подход является теоретической основой для построения механизма управления финансовой устойчивостью строительства в условиях экономической цикличности как совокупности средств и методов, которые используются в процессе антициклического управления и направлены на создание условий для повышения финансовой устойчивости в условиях колебаний деловой активности.

Ключевые слова: строительство, экономический цикл, индикаторы, деловая активность, финансовая устойчивость

A. A. Mogolivets

Postgraduate student of the Department of Economics of Construction, ORCID: 0000-0002-8138-2041
Kiev National University of Construction and Architecture, Kiev

PREREQUISITES FOR CREATING A MECHANISM FOR COUNTER-CYCLICAL REGULATION OF FINANCIAL SUSTAINABILITY OF CONSTRUCTION

Abstract. The economic essence of the concepts "economic cycle", "indicators of changes in the phases of the economic cycle", "anti-cyclical management", "the mechanism of management of financial stability of construction in the conditions of economic cyclicity" is specified. On the basis of the analysis of literary sources it was established that the economic cycle is a periodic fluctuation of business activity that has peaks and recessions, and anti-cyclical management is the process of planning, organization, commissioning and control of the activity of a construction enterprise in order to mitigate the negative effect of cyclicity during a downturn, and identifying potential opportunities in the recovery of the economy. This approach is the theoretical basis for building a mechanism for managing financial sustainability of construction under conditions of economic cyclicity as a set of tools and methods used in the process of anti-cyclical management and aimed at creating conditions for increasing financial stability in conditions of business activity fluctuations.

Key words: construction, economic cycle, indicators, business activity, financial stability.